

ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПЛИВУ МУЛЬТИПЛІКАЦІЙНИХ ОБРАЗІВ НА МОРАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ДІТЕЙ МОЛОДШОГО ШКІЛЬНОГО ВІКУ

У статті розглядаються ключові проблемні питання психологічного аналізу впливу мультиплікаційних образів на моральний розвиток та виховання дитини молодшого шкільного віку. Розглядається структура мультиплікаційного образу, його основні складники та характеристики. Подається рівнева характеристика компонентів мультиплікаційних образів. Висувається припущення про доцільність розгляду мультиплікації як медіатексту. Визначаються чинники впливу мультиплікаційного образу на моральний розвиток дітей молодшого шкільного віку. Виокремлюються особливості мультиплікаційного сюжету як одного із засобів морального розвитку маленького глядача. Формулюються психолого-педагогічні можливості контролю впливу мультфільмів на розвиток дітей. Представляються основні форми та методи роботи з дитиною із використанням мультфільмів. Виокремлюються перспективні форми застосування мультиплікаційних образів для морального розвитку та виховання особистості у дитячому віці.

Ключові слова: мультиплікація, молодший шкільний вік, моральний розвиток, мультиплікаційний сюжет, персонаж, мультиплікаційний образ, моральне виховання.

Постановка проблеми. Мультиплікаційний фільм сьогодні відноситься до категорії видовищних медіа, виступаючи як один із засобів візуальних мистецтв, поряд з ігровим кінематографом. Проте побутує думка про мультиплікацію як специфічно дитячий вид екранної культури. Не дискутуючи на тему жанрової приналежності мультиплікації, зазначимо, що, дійсно, мультиплікаційним фільмам віддає перевагу саме дитяча аудиторія. Зокрема, такий стан речей зумовлений вузькоспрямованим батьківським ставленням до мультфільмів як розважальних засобів проведення дітьми дозвілля. Тому впливовість мультиплікації на дитячу аудиторію є очевидною та потребує активної уваги профільних спеціалістів.

Психологічні особливості впливу мультфільму на дитину доцільно розглядати співвідносно з конкретним категоріальним та методичним апаратом. Зокрема, питаннями є – що саме у мультфільмі, а також яким чином мультиплікація впливає на дитину. В межах даної статті ми аналізуємо особливості мультиплікаційних образів – їх репрезентації, змісту, структури та моральності – як засобів впливу на дитину.

Під мультиплікаційним образом ми маємо на увазі персонаж або інший дієвий об'єкт мультфільму, що становить самостійну одиницю та володіє

певними репрезентативними характеристиками, зокрема формою, кольором, звуковим супроводженням, змістовою структурою, участю у сюжеті, поведінковими та емоційними проявами – тобто має визначену роль, сенс та стилістику репрезентації у мультфільмі. Так, до мультиплікаційних образів віднесемо не лише конкретного людино- або твариноподібного героя, а й більш аморфний об'єкт, предмет, фон тощо – всі образи, що володіють визначеними характеристиками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різноманітні аспекти питання впливу мультиплікації на особистість дитини розглядаються у працях В. Абраменкової, М. Аромштам, Д. Бабиченко, Л. Баженової, Н. Гришаєвої, О. Козачек, О. Куниченко, Н. Олійник, О. Петрунько, А. Романової, М. Соколової тощо. У працях даних фахівців розглядаються як загальнотеоретичні питання ролі мультиплікації у навчально-виховному процесі, так і прикладні аспекти роботи з дітьми засобами мультиплікаційних фільмів.

Для всебічного аналізу питання впливу мультиплікації на дитину вагомими є роботи спеціалістів суміжного профілю, зокрема мистецтвознавців, режисерів та художників мультиплікаційного кіно, а також медіа-фахівців. Зокрема, проблемні питання дослідження актуалізують праці О. Аронсона, С. Асеніна, К. Бартона, Є. Бондаренко, А. Волкова, С. Гінзбурга, М. Жабського, В. Іткіна, А. Карановича, Ю. Красного, Б. Крижанівського, В. Курчевського, Ю. Лотмана, А. Немирич, О. Нечая, Н. Носова, С. Пензіна, Є. Сивоконя, Н. Халатова, Н. Хренова, О. Шупик та ін.

Мета статті – розглянути психологічні чинники та критерії впливу мультиплікаційних образів на дітей молодшого шкільного віку, зокрема на їх моральний розвиток та виховання.

Виклад основного матеріалу і результатів дослідження. Мультиплікація – дивовижний інструмент імітації тотального одухотворення оточуючого світу. Зображувальні можливості мультфільму майже безмежні; в основу мультиплікаційного сюжету може лягти будь-який образ (людини, тварини, іграшки, і навіть мильної бульбашки). Можливість «оживлення» будь-якого предмета та образу привертає увагу багатьох дослідників і фахівців в області кінематографу.

Визначення фільму як мультиплікаційного жодним чином не визначає його жанр – мова йде лише про технологію зображуваного явища, фіксації та конструювання дійсності медіа зображення. Проте ми все ж оперуємо поняттям жанру мультиплікації, застосовуючи його як службовий термін, що вирізняє його якісну специфіку та відіграє ключову роль у формалізації психолого-педагогічних даних. Мультиплікація, таким чином, виступає у нашому розумінні як самостійний жанр медіа.

З часів створення мультиплікації як жанру кіномистецтва відбулася еволюція мультиплікаційних сюжетів та образів. Якщо раніше у мультфільмах вдавалося втілення переважно сатиричних і гротескових образів, то за часів

розквіту радянської мультиплікаційної традиції не менш успішно почали утілюватися образи позитивні, у тому числі образи героїчного плану.

Почесне місце в тематиці радянської мультиплікації зайняли сучасні радянські казки, які піднімали одвічні проблеми совісті і моралі. Багато уваги почали приділяти втіленню у мультиплікації казок зарубіжних народів. Успіх цієї роботи, пов'язаний з правильним розумінням народності і національних художніх традицій, мав особливе значення. Знайомлячи дітлахів з казками різних народів, режисери і художники мультиплікації здійснили серйозний внесок у процес виховання підрастаючого покоління.

Сьогодні образотворче рішення мультиплікаційних фільмів змінилося корінним чином. В основу створення мультфільмів сьогодні покладено не вивчення національних художніх традицій, досвіду реалістичного живопису і графіки, а застосування спеціальних комп'ютерних програм, які зображають задуманих персонажів.

Вагому роль відіграють і морально-етичні аспекти показу мультиплікації. Досить часто доводиться стикатися з тим, що мультиплікаційний фільм вирізняє відсутність об'єктивного критерію – морального закону, керуючись яким персонажі здійснюють моральні вчинки. У значній мір такий стан речей характерний для розважальної анімації, не призначеної для дитячої аудиторії (зокрема, «Сімпсони», «Гріфіни» тощо). Даний мультиплікаційний контент небажаний до перегляду дітьми дошкільного та молодшого шкільного віку.

Розглянемо роль глядача в кіномистецтві. Кіноапарат (кінокамера) може вільно переміщатися в тому просторі, в якому відбувається дія, пересуваючись в ньому плавно (панорами, від'їзди і наїзди) або поштовхами (зміна монтажних планів), йому доступні будь-які точки зору на події, що відбуваються, він може сполучати в просторі кадри різної дії, що одночасно розвиваються (багатоплановість дії). Кінооб'єктив – це як би безмежно рухоме людське око. І на події, що є змістом кінотвору, глядач дивиться за допомогою цього ока, він бачить їх такими, якими їх оптично відтворили режисер і оператор.

В літературі словесний опис подій дає читачу простір для їх індивідуального сприйняття. Читаючи книгу, ми маємо нагоду затримуватися на окремих найважливіших, з нашої точки зору, сторінках, тобто відбирати з опису дійсності те, що для нас є найістотнішим. Так само і в живописі. В кіномистецтві глядач дивиться на дійсність через око кіноапарата, яким управляють режисер і оператор. Ця «примусова» точка зору глядача на події, що зображуються у фільмі, є однією із специфічних особливостей кіномистецтва.

Мультиплікація як вид кіномистецтва володіє даною властивістю чи не в найбільшій мірі, адже окрім «точки зору», автори мультфільму диктують глядачеві персонажну стилістику. До прикладу, у кінофільмі зображення людини є сталим, у мультфільмі людину можна зобразити у будь-який спосіб. Це відкриває значні можливості мультиплікації як засобу метафоризації оточуючої дійсності. У зв'язку з цим ми вважаємо перспективним застосування мультиплікаційних сюжетів для розвитку особистості маленького глядача.

Тематика сюжетів в мультиплікації різноманітна. Більшість мультиплікаційних сюжетів (зокрема радянських) побудована на показі взаємовідносин людей або тварин: відносини між друзями («38 папуг», «Кошеня на ім'я Гав», «Ох і Ах», «Козаки»), між колегами («Бюро знахідок»), між опонентами («Ну, постривай!», «Кіт Леопольд»), сімейні відносини («Домовий Кузя», «Мама для мамонтенятка», «Крихітка Єнот»).

Стилістика мультфільмів також має суттєві варіації: від умисно спрощеної до метафоричної. До прикладу, одне із стилістично видатних та неординарних творінь у жанрі мультиплікації – фільм «Їжачок в тумані» режисера Юрія Норштейна (1975). Показовою є декларативна неутілітарність подорожі, зробленої їжачком: він відправляється в гості до ведмежати, щоб разом рахувати зірки. Сама подорож їжачка виглядає – у відповідності вже із класичною драматургією – як ряд безперервних гальмувань дії, супроводжуваних акордами ліричних переживань, пов'язаних із споглядальним сприйняттям навколишнього світу. Їжачок – це око, що оглядає світ. Проте світ опущений в туманний серпанок, він розрізняється в тумані і невиразний одночасно і, таким чином, містить в собі таємницю. Саме остання властивість корінним чином відрізняє світ фільмів Норштейна від загальної тенденції радянської мультиплікації створювати ілюзорний світ, як би повністю освітлений раціональним (будь-яка дія чи образи героїв піддаються роз'ясненню). Саме властивість таємничості, взагалі кажучи, створює потенційні можливості дня перетворення картини світу в наукову, релігійну або філософську систему, яка намагається так чи інакше пояснити нез'ясовне, пізнати непізнане.

Говорячи про стилістичні та композиційні властивості мультиплікації, варто звернути увагу на вікові особливості дитячої глядацької аудиторії. У молодшому шкільному віці дитина починає трансформувати власний досвід взаємодії з конкретними об'єктами, і лише з початком підліткового віку починається стадія формальних операцій, коли формується здатність до абстрактного мислення.

Власне, лише з підліткового віку дитина здатна з когнітивної точки зору сприймати телевізійний, мультиплікаційний контент достатньо критично. Проте про дійсно критичне та вибіркоче ставлення до телевізійної продукції мова може йти лише у дорослому віці. Можемо зробити висновок, що діти дошкільного і молодшого шкільного віку ще не здатні вибірково ставитися до перегляду мультиплікаційних сюжетів, або ж відсіювати сприйняте, а всотують інформацію з телеекрану у повному обсязі, часто не розуміючи сенс демонстрованого. У цьому полягає одна з головних небезпек неконтрольованого перегляду дітьми мультфільмів.

Відмітна риса сучасних мультиплікаційних сюжетів – одорослення персонажів, тобто наближення їх поведінки, комунікації, рис особистості до зразка дорослої людини. При цьому відбувається надмірне, з нашої точки зору, ускладнення мультиплікаційного сюжету, перенасичення зайвими деталями,

безсистемними діями і комунікаціями, що суттєво ускладнює розуміння дітьми переглянутого сюжету. Окрім цього, недостатній життєвий досвід, несформованість смаку і поглядів, відсутність критеріїв оцінювання перешкоджають розумінню дітьми ускладненого сюжету, а відповідно трансльованих норм, цінностей, правил поведінки тощо [4].

Окрім вищезазначених, у дитячій мультиплікації, на нашу думку, існує ряд інших проблемних аспектів, що потребують урахування при перегляді дітьми сучасного мультиплікаційного медіа. У багатьох сучасних мультфільмах позиціонується образ головного героя як девіантної особистості («Шрек», «Нікчемний я», «Маша і ведмідь» тощо). Окрім цього, тематика більшості сучасних мультфільмів спрямована на вироблення споживацького ставлення до себе та оточуючого світу: досягти високого матеріального становища (Скрудж МакДак), отримати бажане за всяку ціну (Черепашки Ніндзя, Людина-павук) тощо. Спостерігаємо також суттєву емоційну і морально-етичну бідність героїв мультфільмів, егоцентризм, зневажливе ставлення до оточуючих, а також обмеженість словникового запасу, домінування жаргонізмів, поверховість думок та висловлювань.

Провідним завданням фахівців, які застосовують мультиплікацію в якості засобу роботи з дітьми, є подолання впливу негативних аспектів трансльованої інформації. У зв'язку з цим важливо розуміти структуру та основні властивості якісного дитячого мультиплікаційного медіа.

Основними принципами створення дитячих програм, в тому числі мультфільмів, за А. Ласманісом [2], є наступні:

- Екологічність: художнє виконання і технічна майстерність створення мультфільму, його відповідність критеріям психологічної безпеки;
- Відповідність історико-культурним традиціям народу: урахування менталітету нації, освоєння системи цінностей, що притаманна співвітчизникам;
- Соціокультурна і психологічна адаптивність і відповідність віковим особливостям глядацької аудиторії;
- Розвиток суб'єктивності дитини у соціальному світі: вивчення внутрішнього світу дитини та сприяння його збагаченню і саморозвитку;
- Креативність: наявність естетичних критеріїв, стимулювання розвитку творчої уяви, здатності до розкриття смислу і символічної інтерпретації мультиплікаційних образів;
- Цілісність: об'єднання змісту освіти (дошкільної, шкільної) традицій сімейного виховання, педагогічної діяльності, поєднання їх з теле- та медіа-засобами з метою розвитку підростаючої особистості.

Глядач відчуває причетність до того, що відбувається на екрані, оскільки проєктує побачене на себе. У багатьох глядачів, як у дорослих, так і у дітей, виникає емоційний взаємозв'язок з телевізійними, мультиплікаційними персонажами. Часто юний глядач має ті ж думки, що і персонаж на екрані, і проходить з ним через одні і ті ж випробування: включаються механізми імітації та ідентифікації. В цьому випадку телевізійний персонаж слугує способом

підтвердження самооцінки дитини, її вірувань, установок і світогляду. Персонаж також є рольовою моделлю поведінки для дитини [1, с. 87-89].

Отже, реалізація розвивально-виховного потенціалу мультиплікаційних фільмів вбачається нам у виконанні наступних задач:

- Виховання дитини у соціокультурному контексті;
- Розвиток творчої особистості дитини;
- Підвищення рівня пізнавальних здібностей, інтересу до дослідницького пошуку, розширення кругозору;
- Розвиток комунікативних навичок;
- Виховання морально-етичних якостей;
- Сприяння виробленню активної життєвої позиції дитини, здатності приймати рішення у ситуаціях морального вибору, а також готовності нести відповідальність за власні вчинки та дії.

Цілеспрямована робота по використанню елементів мультиплікації при роботі з дітьми дозволяє більш успішно вирішувати виховні і дидактичні задачі, підвищує пізнавальний потенціал та мотивацію дітей, стимулює активну комунікативну діяльність, розширює творчий потенціал тощо. Мультиплікаційний сюжет може виступати одним із навчальних ресурсів, що стимулює пізнавальну активність дитини.

Розвивальні заняття з допомогою елементів мультиплікації є більш яскравими, динамічними, емоційно забарвленими. В ході організації розвивально-виховної та навчальної роботи з дітьми засобами мультфільмів змінюється і роль педагога у навчально-виховному процесі: він виступає не лише в якості транслятора інформації, а й у якості партнера дитини, разом з якою відбувається пізнання нового. Таким чином реалізується суб'єкт-суб'єктний підхід до навчання [5].

Аналізуючи мультиплікаційний сюжет під керівництвом педагога чи психолога, діти вчать спостереженню, концентрації уваги, виробляють навички логічного мислення (встановлення причинно-наслідкових зв'язків), прослідковують дії і вчинки персонажів (і як наслідок – вчать аналізувати власні дії), розвивають комунікативні навички тощо.

Робота з дітьми із використанням засобів мультиплікації дозволяє вирішувати ряд ключових задач морального розвитку:

- навчальних: розкривати основні моральні поняття через аналіз вчинків та дій героїв (переважно на рівні дихотомії «добро-зло»); підводити до розуміння моральних канонів; вчити способам застосування моральних норм і правил у повсякденному житті;
- виховних: створювати умови для розвитку у дитини бажання здійснювати гарні вчинки, внутрішньо приймати моральні норми, бути уважними до оточуючих людей;
- розвивальних: на основі аналізу вчинків героїв і подій мультфільму покращувати зорову пам'ять, логічне мислення, уяву тощо.

В ході роботи по засвоєнню моральних норм та правил діти засвоюють морально-етичні поняття і їх протилежності. Оцінюючи події, ситуації мультфільму, вчинки персонажів, діти намагаються проектувати, переносити їх в реальне життя. Діти також вчаться об'єктивно і аргументовано оцінювати поведінку та дії персонажів. Цей досвід складає основу уміння оцінювати вчинки однолітків і власні дії [7].

Значну роль у обговоренні сюжету мультфільму відіграють питання, які задаються дорослим. Питання готуються заздалегідь, проте можуть змінюватися в ході обговорення. Головна задача питань – з'ясувати розуміння дітьми морально-етичної проблеми і дати можливість виразити своє емоційне ставлення до змісту мультфільму і своє розуміння сюжету.

В ході роботи важливо зберегти інтерес дітей до обговорюваної проблеми, їх активність, прагнення обґрунтувати свою думку. Спираючись на вислови дітей, дорослий підводить підсумки, узагальнює обговорене таким чином, щоб мультиплікаційний сюжет був максимально наближений до рівня дитячого розуміння образу, ситуації, вчинку. Осмислення морально-етичної сторони подій і вчинків героїв мультфільму сприяє зіставленню понять «добро-зло», тобто порівняння поведінки позитивного героя з поведінкою негативного.

Після перегляду мультфільмів дітям легше освоїти представлені наочно норми і правила морально-етичної поведінки. Діти переконуються в необхідності керування такими нормами у власному житті, вчаться в життєвих явищах виділяти морально-етичну сторону, осмислюють власний образ Я. В ході обговорення сюжету мультфільму діти можуть побачити внутрішній світ героя, його переживання і мотиви поведінки. Яскраві образи емоційно впливають на дитину, викликають прагнення наслідувати хороше і опиратися поганому.

Можемо сформулювати рекомендації щодо застосування мультиплікації у розвивально-виховній роботі з дітьми:

- Суб'єкт-суб'єктний підхід до організації розвивально-виховної роботи;
- Організація системи занять як творчого процесу;
- Урахування вікових особливостей дітей;
- Дотримання ігрової форми проведення занять;
- Домінування наочно-демонстраційної діяльності в ході роботи;
- Урахування соціокультурного контексту, імітування «дорослих» видів діяльності;
- Створення атмосфери емоційного комфорту, підтримки дітей.

Загалом потенціал застосування мультиплікації у навчально-виховній діяльності бачиться нами у стимулюванні пізнавального інтересу дітей, що слугує каталізатором особистісного, зокрема морального розвитку.

Висновки. Мультиплікація є сьогодні одним із розповсюджених жанрів кіномистецтва. Її основною глядацькою аудиторією є діти – яскравість, метафоричність та образність слугують провідними чинниками, що

приваблюють малюків до екрану і стимулюють інтерес до перегляду. Поряд із цим, дитяча мультиплікація є одним із засобів комплексного освоєння малюком оточуючого світу, відіграючи значну роль у вихованні, розвитку, соціалізації та культурному становленні особистості дитини.

Психолого-педагогічні можливості контролю впливу мультфільмів на розвиток дітей полягають у розумінні специфіки цього впливу і виробленні форм, методів та способів регуляції такого впливу. Одним з аспектів окресленої проблематики є виокремлення особливостей мультиплікаційного сюжету як одного із засобів морального розвитку маленького глядача.

У роботі ми керувалися підходом про синтетичну природу мультиплікації як виду візуальних медіа, що, безперечно, вимагає від дитини певних навичок та досвіду адекватного сприйняття. Невідповідність трансльованого мультиплікаційного сюжету віковим, пізнавальним та психофізіологічним можливостям дитини провокує негативні психічні наслідки (конфліктність, агресивність, фрустрованість, конформність тощо), перешкоджає гармонійному розвитку особистості.

Перспективи подальшого дослідження. Мультиплікація як вид візуального мистецтва зазначає постійних трансформацій образності, сюжетної та змістової наповненості. Відповідно, питання впливу мультиплікаційних фільмів на підростаючу особистість є динамічно актуальним та доцільним для вивчення в аспектах впливу на певні психічні, характерологічні та поведінкові характеристики і властивості. Тому цілеспрямоване застосування мультиплікаційних образів як засобу розвивально-виховної діяльності з дітьми є перспективним науково-прикладним напрямом у сучасній психології.

Список використаної літератури

1. Дети и культура : [монография] / [Б. Сорочкин и др. ; отв. ред. Б. Ю. Сорочкин] ; Рос. акад. наук, Федер. агентство по культуре и кинематографии, Гос. ин-т искусствознания. – М. : URSS, 2007. – 286 с.
2. Ласманис А. Телевидение в воспитании детей: анализ исследований [Електронний ресурс] / Айварс Ласманис. – Режим доступу : <http://edumedia.iatp.by/lasmanis2.htm>. – Назва з екрану.
3. Пензин С. Н. Кино и эстетическое воспитание: методологические проблемы / С. Н. Пензин. – Воронеж : Изд-во Воронеж. гос. ун-та, 1987. – 176 с.
4. Петрунько О. Агресивне телебачення та його деструктивний потенціал / О. Петрунько // Освіта і управління. – 2004. – № 3-4. – С. 55 – 60.
5. Северенчук Н. Вплив анімаційних фільмів на розвиток психічних процесів дитини / Н. Северенчук // Психолог. – 2007. – № 16. – С. 17 – 21.
6. Федоров А. В. Медиаобразование и медиаграмотность : учеб. пособие / А. В. Федоров. – Таганрог : Изд-во Кучма, 2004. – 340 с.
7. Чорна Л. Сучасне телебачення та його вплив на внутрішній світ і поведінку людини / Л. Чорна // Психолог. – 2003. – № 46. – С. 18 – 22.

Транслітерація

1. Dety i kul'tura : [monohrafiya] / [B. Sorochkyn y dr. ; otv. red. B. Yu. Sorochkyn] ; Ros. akad. nauk, Feder. ahent·stvo po kul'ture y kynematohrafiyu, Hos. yn-t yskusstvoznannya. – M. : URSS, 2007. – 286 s.
2. Lasmanys A. Televydenye v vospytany detey: analiz yssledovany [Elektronnyy resurs] / Ayvars Lasmanys. – Rezhym dostupu : <http://edumedia.iatp.by/lasmanis2.htm>. – Nazva z ekranu.
3. Penzyn S. N. Kyno y estetycheskoe vospytanye: metodolohycheskye problemi / S. N. Penzyn. – Voronezh : Yzd-vo Voronezh. hos. un-ta, 1987. – 176 s.
4. Petrun'ko O. Ahresyvne telebachennya ta yoho destruktyvnyy potentsial / O. Petrun'ko // Osvita i upravlinnya. – 2004. – # 3-4. – S. 55 – 60.
5. Severenchuk N. Vplyv animatsiynykh fil'miv na rozvytok psykhychnykh protsesiv dytyny / N. Severenchuk // Psykholoh. – 2007. – # 16. – S. 17 – 21.
6. Fedorov A. V. Medyaobrazovanye y medyahramotnost' : ucheb. posobyе / A. V. Fedorov. – Tahanroh : Yzd-vo Kuchma, 2004. – 340 s.
7. Chorna L. Suchasne telebachennya ta yoho vplyv na vnutrishniy svit i povedinku lyudyny / L. Chorna // Psykholoh. – 2003. – # 46. – S. 18 – 22.

Ситцевая М.В.

Психологические аспекты влияния мультипликационных образов на моральное развитие детей младшего школьного возраста

В статье рассматриваются ключевые проблемные вопросы психологического анализа влияния мультипликационных образов на моральное развитие и воспитание ребенка младшего школьного возраста. Рассматривается структура мультипликационного образа, его основные составляющие и характеристики. Подается уровневая характеристика компонентов мультипликационных образов. Выдвигается предположение о целесообразности рассмотрения мультипликации как медиатекста. Определяются факторы влияния мультипликационного образа на моральное развитие детей младшего школьного возраста. Выделяются особенности мультипликационного сюжета как одного из средств морального развития маленького зрителя. Формулируются психолого-педагогические возможности контроля влияния мультфильмов на развитие детей. Представляются основные формы и методы работы с ребенком с использованием мультфильмов. Выделяются перспективные формы применения мультипликационных образов для морального развития и воспитания личности в детском возрасте.

Ключевые слова: мультипликация, младший школьный возраст, моральное развитие, мультипликационный сюжет, персонаж, мультипликационный образ, моральное воспитание.

Sittseva M.V.

Psychological aspects of influence the animated character's on moral development of midchildhood

In the article the key problem questions of psychological analysis of influence of the animated characters are examined on moral development and education of midchildhood. The structure of the animated character is examined, him basic constituents and descriptions. Level description of components of the animated characters is given. Supposition is pulled out about expedience of consideration of making of animated cartoon as mediatext. The factors of influence of the animated character are determined on moral development of midchildhood. The features of the animated plot are distinguished as one of facilities of moral development of little spectator. Psychological and pedagogical checking of influence of the animated cartoons features are formulated on development of children. There are basic forms and methods of work with a child with the use of the animated cartoons. The perspective forms of application of the animated characters are distinguished for moral development and education of personality in child's age.

Key words: *animated cartoon, midchildhood, moral development, animated plot, personage, animated character, moral education.*

Сітцєва Марина Вікторівна – аспірант кафедри вікової та педагогічної психології Київського університету імені Бориса Грінченка.